

Lørdag d. april 1930.

Norgesbladet 5.4.1930

Kategori 108

No. 108

Den russiske revolution har endnu ikke naadd sin termidor.

104313

Kaptein Vidkun Quisling fortæller om de nye direktiver overfor kirken og bønderne. Det betyr intet systemskifte, men er bare taktiske manøvrer henimot de kommunistiske maal.

De sidste par maaneders meddelelser fra og om Rusland har været overordentlig opsigtsvækkende forsaavidt som vi her i Vest-Europa har været tilbøielig til at se dem som uttryk for ændringer i direktiverne overfor saa vel kirken som bønderne, ændringer saa dyptgaaende, at man her vest har ment at kunne skimte en systemforandring. For at faa et dybere indblik i det som er foregaaet i Sovjet-Unionen i den sidste tid og derigjennem bli istand til at fastslaa de omtelegraferte ændringers sande karakter, har vi anmodet kaptein Vidkun Quisling om at meddele os sit syn paa disse fænomener slik som han betragter dem ut fra sit mangeaarige kjendskap til russiske forhold.

Kaptein Quisling har med avbrytelse av kortere eller længere varighet som indehaver av diplomatiske stillinger bodd i Rusland siden revolutionens begyndelse. I de tilfælder hvor han har avbrutt sit ophold i Central-Rusland har det været for utførelse av bestegtede opgaver, dels for at lede det arbejde som blev sat igang i Ukraine av den internationale hjelpekomité, dels for som kommissær for Folkeforbundet at utføre det arbejde som maatte igangsættes i anledning av de russisk-armenske flygtninger og videre sammen med Fridtjof Nansen i lignende opdrag i Kaukasien, hvor han bodde et helt aar. Men i de længste perioder har kaptein Quisling opholdt sig i Moskva, hvor han bl. a. i samarbeide med minister Urbye bestyrkte den britiske legations anliggender for dette lands gjenoptagelse av forbindelsen med Sovjet-Unionen.

Hr. Quisling imatekom velvillig vor anmodning og det første spørsmål, vi stillet ham, var dette:

— I etterretningerne fra og om Rusland har der været lagt særlig vekt paa den forfølgelse som har været ført overfor de religiøse og kirkelige kredse — og paa at den skal

Kaptein Vidkun Quisling

og spioneri. Opmerksomhet vakte ogsaa begivenheter i forbindelse med katolicismens stilling, et kildent spørsmål, da det ogsaa hænger sammen med forholdet til Polen. Saa var der flere og flere kirker som blev lukket eller revet ned eller omdannet for verdslige formaal. Og videre blev der gjennomført en antireligiøs propaganda i skolen og en revolutionær kalender som ophævet de religiøse festdage. En stor politisk proces i Ukraine førte til fuldstændig opløsning av den nationale Ukrainske kirke.

Men fremdeles hadde man ikke indtryk av at centralregjeringen var forhippen paa at skyve paa den antireligiøse bevegelse, — bortset fra enkelte personer i den. De mere taktisk indstillede elementer i centralregjeringen mener, at kampen mot religionen skal føres ved et videnskabelig opplysningsarbeide og først og fremst ved propaganda i skolerne.

Den mest paaagaaende antireligiøse virksomhet drives ellers av de kommunistiske ungdomsforbund. Det er saaledes ungdomsforbundene som leder den offentlige forhaanelse mot religionen og mot religionsøvelse. Og saa er der et stort ateistisk forbund, som arbeider i samme retning som ungdomsforbundene. Desuten — i et land som Rusland er der en masse med underordnede funksjonærer som søker at finde ut i hvilken retning den politiske vind blaeser. Og etter det de finder ut, indretter de sig. Herigjennem kan man forklare sig adskillig ogsaa av den række administrative overgrep, som har fundet sted utover landet.

Naar der nu er git signaler om at der ikke skal gaaes saa fort frem, kan man allikevel ikke si, at de nye direktiver representerer nye fremgangsmaal, end et nytt systemskifte i forholdet overfor kirken.

dige utruddelse av

anmodning og det første spørsmål, vi stilte ham, var dette:

— I etterretningerne fra og om Russland har der været lagt særlig vekt paa den forfølgelse som har været ført overfor de religiøse og kirkelige kredse — og paa at den skal være oppgit. Efter disse efterretninger er man ialfald her i landet tilbøielig til at tro, at der virkelig er skedd et tilbaketog fra ledelsens side; at denne har fundet at det ikke gikk at presse sin antireligiøse vilje frem mot det store folk fordi dette nu engang hverken kan eller vil oppgi sin gudsdyrkelse. Hvorledes vurderer De, hr. kaptein, disse etterretninger?

— Situationen er den, at bolsjevikerne i det hele tatt og av mange grunde er mere eller mindre fiendtlig stemt mot al religion. Religionens fuldstæn-

Kaptein Vidkun Quisling

dige utryddelse er partiets klart uttalte maal.

I denne kamp mot religionen gaar de imidlertid yderst forsiktig tilverks for ikke at fremkalde og befæste religiøs fanatisme. Saa forsiktig har de gaat frem, at den som kjender forholdene og f. eks. sammenligner med de tilsvarende under den franske revolution, maa forbauses over at de har latt religionen saa vidt i fred som de virkelig har like til det sidste.

Partiet har tidligere gjort tre alvorlige angrep mot kirken. Først nationalisering av kirkens jord og kostbarheter og fuldstændig inndragning av klostrene. Det andet adskillelsen av kirke og stat; det tredje var at skolerne blev gjort konfessionsløse. Men alt dette er jo en religionspolitikk, som ogsaa har været ført av monarkiske, demokratiske og borgerlige regjeringer i de forskjellige lande og i de forskjellige avsnit av historien. Hertil kom en spæciel revolutionær foranstaltning at religionssamfundenes tjenestemænd var blandt de kategorier, som blev berøvet borgerlige rettigheter. Religionen skal rammes ved at ramme dens utøvere.

Men bortset fra disse hovedangrep og likeledes bortset fra at bolsjevikernes hele politik som sagt har været antireligiøst indstillet, har selve angrepen paa kirken nærmest været lokale og leilighetsvise eller ogsaa sat i forbindelse med politiske tilbøieligheter hos enkelte av det gamle presteskap. Alt i alt hadde folk fri anledning til at bruke sine kirker — at si hvis de var istand til at holde dem; men midlerne hertil var jo meget innskærpet efter revolutionen. En almindelig flygtig iagttagelse vilde derfor ikke egentlig faa indtryk av, at der var skedd noget overgrep mot fri religionsøvelse. Men under trykket av de radikale elementer i partiet og i forbindelse med den skjærpede klassekamp i landet, blev der i den senere tid gjort flere og flere lokale forsøk paa at likvidere religionen.

Det er disse forsøk som i de sidste maaneder har tatt slikt omfang at de har paakaldt utenverdenens oppmerksomhet. Der kom meldinger som for eksempel at evangeliske kristne som baptister og andre som trods alt har vundet utbredelse i Russland, var blitt

utøver landet.

Naar der nu er git signaler om at der ikke skal gaaes saa fort frem, kan man allikevel ikke si, at de nye direktiver representerer nye fremgangsmaater, end si noget systemskifte i forholdet overfor kirken. Påligning kan man ikke si, at de nye direktiver betyr nogen seir for kristendommen. For der er i virkeligheten ikke skedd noget tilbaketog fra partiledelsens side. Hvad der har fundet sted er nærmest en indskjærping av det som hele tiden har været partiets politik, at ødelægge religionen, men forsiktig.

— Har denne kamp hittil git sig betydningsfulde resultater i de ateistiske kræfters favør?

— Den har utvilsomt sat sine resultater. I store dele av landet findes der ikke længere nogen gudstjeneste, heller ikke nogen prester. Og det er et spørsmål om ikke religionen saa godt som har tappt sit grep paa barn og ungdom. Bolsjevikerne mener ialfald selv at de ved en fortsættelse av sin politik i løpet av en generation eller to skal ha opnaadd religionens fuldstændige utryddelse i Sovjet-Unionen.

— Hvad tror De om det?

— Hvorledes det vil gaa med det avhænger selvfølgelig fuldstændig av den almindelige politiske utvikling. Man bør ellers huske paa, at man ikke maa betrakte bolsjevismen bare som en politisk og social doktrine, men tillike som en verdensanskuelse, ja som en verdensreligion, som griper ind i alle livets forhold og som kræver det hele menneske. Den er forsaavidt færdig til at ta de andre religioners plads — om den det kunde — og det er ogsaa dens maal. Spørsmålet blir da, om den virkelig er istand til at gi løsning paa de spørsmål, som i denne forbindelse melder sig.

Det er neppc tvil om at bolsjevismen som filosofi gaar temmelig dypt; heller ikke kan der være tvil om at den raader over følelsesmomenter, som tiltaler masserne. Men spørsmålet er tillike om den ikke som al materialisme klikker i de første og de sidste ting. Der er tydelige tegn i dens egen antireligiøse propaganda, som tyder paa det. Den er nemlig idémæssig set udelukkende optat med alle slags mere eller mindre likegyldige ting ved religionen, det som nærmest er levninger efter gammel overtro, mens den ikke har øinene aapne for det, som er den egentlige kjerne i al religion og hvor religionen ogsaa møtes med videnskapen — nemlig menneskets arbeide.

delse maa ikke glemmes Robert Franz's indsats paa Bachbearbeidelsens omraade, den er blitt sterkt kritisert som mindre stilrigtig og man er nu kommet bort fra den, men den gjorde dog sit til at utbrede kjendskapet til Bachs verker. Rusts tilrettelæggelse av Trauerode er berømt. Verket opføres iaar i Wolfrums bearbeidelse, Peters-Editions praktiske klaveruttog av kantater og større korverker er med rette meget benyttet, likesaa Eulenburgs smaa praktiske partiturutgaver. Delikat er partiturutgaven «Philharmonia» fra Wiener Philharmonischer Verlag, en grei og hændig utgave i lommeformat, vakkert utstyrt, rikt illustrert og forsynet med knappe, fortræffelige «Einführungen» av Bachkjendere som Herman Roth o. a. Ved den store rigdom av hjelpemidler man nu har under Bachstudiet falder det forholdsvis let at finde frem i det vældige emne, Bachs vidunderlige livsverk som synes næsten uoverskuelig i sin uendelige rigdom og som endnu staar som et ufattelig aandens verk, et mysterium, som man kanskje aldrig helt kommer tilbunds i.

Jens Arbo.

kaste bort barnet med badevandet. Og det er paa dette punkt, man allerede nu kan iagttå et totalt skille mellem folket og de styrende. Folkets store masse forstaar instinktsmessig at mennesket ikke er alene i verden og at verdensrevolutionen ikke kan være den sande Gud, at verdensrevolutionen er umulig som den øverste prøvesten for moralen og at det i det hele gaar pokker i vold, hvis mennesket ikke har et fast holdpunkt i tilværelsen. Det er paa dette punkt, at en reaktion nu sætter ind og denne reaktion vil bolsjevikkerne ha meget vanskelig for at bryte. Dertil kommer, at kirken er den mægtigste bærer av minderne om det gamle, et følelsesmoment som er betragtelig i sin styrke i de tunge tider, som Rusland nu gjen-nemgaar. Dette er ogsaa en væsentlig grund til bolsjevikernes kamp mot religionen.

— I kirkelig henseende har de ledende inden centralregjeringen altsaa mere foretat et taktisk end reelt tilbaketog. Men nu i jordspørsmålet? Der er vel tilbaketog et virkelig realitet og ikke bare taktik?

— Nei. Det er ialfald mit indtryk, saa vidt jeg paa avstand kan dømme om det. Men jeg har jo rigtignok været borte fra Sovjet-Rusland nu i nogen uger. De nye direktiver paa det jordpolitiske omraade kan maaskes ved en overfladisk betragtning udlægges som et tilbaketog, naar man ser paa hvad i praksis har foregaaet paa landsbygden. Men ellers forholder det sig vistnok med dette som med det jeg nævnte i forbindelse med religions-spørsmålet — det er partiledelsens korrigerende av en altfor radikal praktisering av dens direktiver som har fundet sted. Tingen er den, at den fraktion som har magten i kommunistpartiet, indtar en centrumsstilling og har at kjæmpe mot en venstre- og en høire-opposition. Der kan derfor vel bli svingninger i den praktiske politik, men de betegner ikke egentlig nogen kursændring. Den russiske revolution manøvrerer fremdeles mot de kommunistiske maal og nogen oppgivelse av disse er der endnu ikke tale om.

Enhver revolution har et punkt, da den virkelig begynner at smu. I den franske var det termidor. Det er da at tingene begynner at bevæge sig langsomt tilbake til normale tilstande. Dette tidspunkt er endnu ikke indtraadt i den russiske revolution. Saa meget kan imidlertid siges: Det er hovedstridskræfterne som nu er kommet i kamp.

Fylkesmerker -- fylkesvaaben.

Forts. fra 2. side.

Fiskerierne. Størsteparten av landets fiskerflaate hører hjemme i Møre.

SOGN OG FJORDANE: Spaltet av blaåt og rødt med en guld ørn. — Ørnen var vistnok Kong Sverres merke i slaget ved Fimreite (1184). «Sigrfluga», som vel ikke kan ha været andet end en ørn, (ravnen vilde neppe været kaldt saa), nævnes ved andre anledninger. Vi er her i heraldikens barndom, da merkerne endnu skiftet med individer. (Sidste statistik sier ogsaa at Sogn og Fjordane har den største ørnebestand blandt Sør-Norges fylker).

HORDALAND: I blaåt to guldskaftede økser under en guld krone. — Onarheimsgildets vaaben paa segl av 1344. Dette er jo aabenbart et Olavsvaaben, og betenkeligheter kan der være ved at anvende dette vaaben for et fylke uten nærmere tilknytning til selve martyrlegenden. Men en gang har der været besejlet med det for Sunnhordland, saa det svake traditionsbaand kan jo knyttes. Farverne er ukjendte, jeg har valgt blaa bund, da nabo fylket Rogaland har faat riksfarverne. I senmiddelalderen optrær jo ogsaa blaåt og guld som riksfarver (bl. a. paa fanen i Mariakirken i Lübeck).

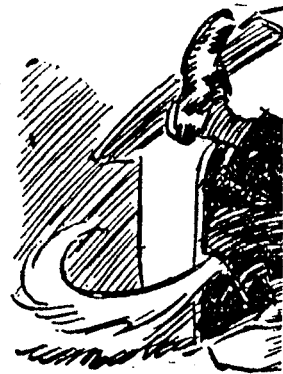
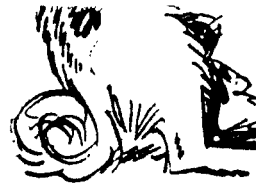
ROGALAND: I rødt strødd med smaa sølvkroner en stor guldkrone. — Slaget i Hafsfjord. Idéen fra Wergeland: «Mon hjælp han Harald i Hafursfjord tretti kroner raskt med sverdet hamre til gylden ring om nord; i kongers blodflammer hærdet».

VEST-AGDER: I sølv en sort fyrkurv med røde flammer. — Landets ældste fyr var paa Lindesnes, Norges sydspids og det mest kjendte punkt for sjøfolk (the Nose). Agderfylkerne de gamle skibsfartsfylker. (Lindesnes fyr opprettet 1654, og sagtens aapent ved- eller trækulfyr).

guld skib i blaåt).

TELEMARK: I sørøde mølletandh Industri: Rjukan, N Skien. — Subsidiært: sølv og blaåt værk to korslagt ski. (Telemark det h skifylke, jevnfør ogsaa byvaaben).

VESTFOLD: I gu røde langskib. —

jordpolitiske omraade kan maaske ved en overfladisk betragtning utlægges som et tilbaketog, naar man ser paa hvad i praksis har foregaaet paa landsbygden. Men ellers forholder det sig vistnok med dette som med det jeg nævnte i forbindelse med religionsspørsmålet — det er partiledelsens korrigering av en altfor radikal praktisering av dens direktiver som har fundet sted. Tingen er den, at den fraktion som har magten i kommunistpartiet, indtar en centrumsstilling og har at kjæmpe mot en venstre- og en høire-opposition. Der kan derfor vel bli svingninger i den praktiske politik, men de betegner ikke egentlig nogen kursændring. Den russiske revolution manøvrerer fremdeles mot de kommunistiske maal og nogen oppgivelse av disse er der endnu ikke tale om.

«Enhver revolution har et punkt, da den virkelig begynner at smu. I den franske var det termidor. Det er da at tingene begynner at bevæge sig langsamt tilbake til normale tilstande. Dette tidspunkt er endnu ikke indtraadt i den russiske revolution. Saa meget kan imidlertid siges: Det er hovedstridskræfterne som nu er kommet i kamp, paa det aandelige omraade og i jordspørsmålet. Og utfaldet av denne kamp avgjør revolutionens, Ruslands og kanske verdens skjæbne. Men kampen kan bli langvarig.

Rtc.

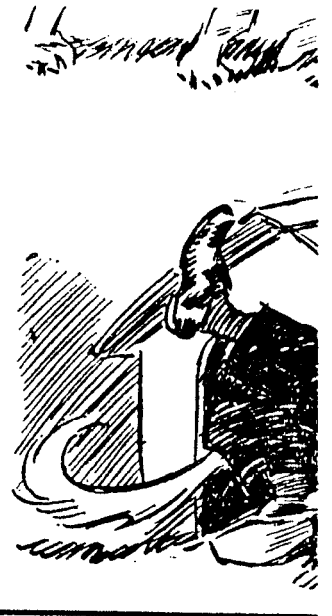
Arthur Ratch?

uten nærmere tilknytning til selve martyrlegenden. Men en gang har der været besejlet med det for Sunnhordland, saa det svake traditionsbaand kan jo knyttes. Farverne er ukjendte, jeg har valgt blaa bund, da nabo fylket Rogaland har faat riksfarverne. I senmiddelalderen opptrær jo ogsaa blaat og guld som riksfarver (bl. a. paa fanen i Mariakirken i Lübeck).

ROGALAND: I rødt strødd med smaa sølvkroner en stor guldkrone. — Slaget i Hafsfjord. Idéen fra Wergeland: «Mon hjælp han Harald i Hafursfjord tretti kroner raskt med sverdet hamre til gylden ring om nord; i kongers blodflammer hærde».

VEST-AGDER: I sølv en sort fyrkurv med røde flammer. — Landets ældste fyr var paa Lindesnes, Norges sydspids og det mest kjendte punkt for sjøfolk (the Nose). Agderfylkerne de gamle skibsfartsfylker. (Lindesnes fyr opprettet 1654, og sagtens aapent ved eller trækulfyr).

AUST-AGDER: I rødt et seilende sølv kortskib. Fylket var seilskibsfartens hovedsæte. Skibet er av senmiddelaldertype, idéen til dets utførelse er hentet fra en engelsk vaabenrulle fra midten av det 15de aarhundrede. (Orkneyvaabnet:

guld skib i blaat).

TELEMARK: I sølv røde mølletandhjul Industri: Rjukan, Notodden, Skien. — Subsidært: sølv og blaat gullværk to korslagte ski. (Telemark det historiske fylke, jevnfør ogsaa Sørbyvaaben).

VESTFOLD: I guld røde langskib. — I Vestfold er vore to store viking fundne. — Borrehaugene. — tre langskib er med anden ogsaa kjendt som Norges Kongsvaaben fra to fremstillinger (som korsfarer eller som insularum), konge over Suder og Man), saa derved faar Vestfold den tilknytning kongesymboler som fylket krav paa.

BUSKERUD: Spaltet sølv og sort med korslagte, motsatte hvide hamre. — Industri almindelighet, og særlig Kongsberg Sølvverk.

OPLAND: I blaat guld kornneg. — A bruket i vort viktigste landbrugsfylke.

HEDMARK: I rødt strødd med guldkongler og skraetstillet sølvkrone.

Franske Uldmousselineer

er hjemkommet i moderne
Mønstre og Farver.

Hermansen & Jørgensen